

UDALJENJE IZ SLUŽBE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA U PRAVU REPUBLIKE HRVATSKE

DOI članka: 10.47960/2831-0322.2024.1.28.247

Sažetak

U radu se, uz navođenje stajališta pravne doktrine i sudske prakse te odredbi usporednih propisa, daju prikaz i analiza instituta udaljenja iz službe policijskih službenika u pravu Republike Hrvatske. U uvodnome dijelu rada definiraju se pojmovi policijskoga službenika i udaljenja iz službe te navode opće značajke suspenzije. Autori u središnjemu dijelu rada zasebno obrađuju vrste udaljenja iz službe: obvezno, fakultativno i automatsko; postupak udaljenja iz službe, njegovo trajanje, pravne lijekove u postupku udaljenja iz službe, naknadu plaće za vrijeme udaljenje iz službe, troškove pravnoga zastupanja suspendiranoga službenika te uvjete za udaljenje iz službe policijskoga službenika koji ima status sindikalnoga povjerenika. Zaključak je autora da je riječ o pravnome institutu kojim se štite interesi službe i probici disciplinskoga ili kaznenoga postupka. Autori predlažu da se disciplinskomu sudu omogući da tijekom disciplinskoga postupka može odlučivati o opstojnosti rješenja o udaljenju iz službe ili donošenju rješenja o udaljenju iz službe, da se zakonom izrijekom propiše da nije potrebna suglasnost sindikata kod udaljavanja iz službe sindikalnoga povjerenika, neovisno o tome je li ta suspenzija u vezi s disciplinskim ili kaznenim postupkom te da se briše postojeća odredba Kolektivnoga ugovora za državne službenike i namještenike o potrebnoj suglasnosti sindikata kod udaljenja iz službe sindikalnoga povjerenika protiv kojega je pokrenut kazneni postupak.

Ključne riječi: *disciplinski postupak; kazneni postupak; policijski službenik; sindikalni povjerenik; udaljenje iz službe.*

DAMIR JURAS*

HRVOJE BOBAN**

Stručni rad

Professional paper

UDK: 347.919.8: 351.74-051(497.5)

342.98 (497.5)

Primljeno: 8. siječnja 2024.

* dr. sc. Damir Juras,
Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Uprava za ljudske potencijale, Odjel prvostupanjskog disciplinskog sudovanja u Splitu, djuras@mup.hr

** dr. sc. Hrvoje Boban,
Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Policijska uprava splitsko-dalmatinska, Prva policijska postaja Split, hboban@mup.hr

Uvod

Policijski službenik službenik je Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (dalje: MUP RH), kao i službenik strane policijske službe, koji je prema međunarodnome ugovoru, Zakonu o policijskim poslovima i ovlastima i drugome zakonu ovlašten obavljati policijske poslove, primjenom policijskih ovlasti (čl. 2. st. 1. toč. 3. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima).¹

Za postupke i propuste u službi ili izvan službe policijski službenici mogu odgovarati odnosno biti sankcionirani kazneno ili prekršajno i disciplinski (stegovno). Kaznena odgovornost pravna je odgovornost za kaznena djela propisana Kaznenim zakonom i drugim zakonima koji propisuju kaznena djela. Prekršajna odgovornost vid je pravne odgovornosti za prekršaje propisane zakonom ili odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Disciplinska odgovornost policijskih službenika može se definirati kao poseban vid pravne odgovornosti za povredu službene dužnosti, za koju se u propisanome postupku od nadležnoga tijela izriče zakonom određena kazna.

Kaznena odnosno prekršajna odgovornost ne isključuje odgovornost za povredu službene dužnosti ako djelo koje je predmet kaznenoga ili prekršajnoga postupka ujedno predstavlja i povredu službene dužnosti. Oslobođenje od kaznene odnosno prekršajne odgovornosti ne pretpostavlja oslobađanje od odgovornosti i za povredu službene dužnosti ako je počinjeno djelo propisano kao povreda službene dužnosti (čl. 93. st. 3. i 4. Zakona o policiji)².

Pojedina kršenja zakona poradi kojih se protiv policijskih službenika vode postupci radi utvrđivanja njihove kaznene ili disciplinske odgovornosti nalažu odnosno opravdavaju da oni tijekom takvih postupaka budu udaljeni iz službe.

Udaljenje iz službe ili suspenzija jest institut kojim se policijski službenik u zakonom propisanim slučajevima može ili mora udaljiti iz službe do okončanja disciplinskoga ili kaznenoga postupka, a u jednome slučaju ono nastupa kao pravna posljedica. Dakle, u određenim slučajevima udaljenje iz službe obligatorno je pa je ovlaštena osoba dužna udaljiti policijskoga službenika iz

¹ „Zakon o policijskim poslovima i ovlastima“ (dalje: ZPPO), *Narodne novine*, broj: 76/09, 92/14, 70/19.

² „Zakon o policiji“ (dalje: ZP), *Narodne novine*, broj: 34/11, 130/12, 89/14, 151/14, 33/15, 121/16, 66/19.

službe kada se ispune zakonom propisani uvjeti, dok u određenim slučajevima fakultativno odnosno ovlaštena osoba procjenjuje je li postupanje ili propuštanje postupanja policijskoga službenika takvo da ga je radi zaštite interesa službe potrebno udaljiti iz službe. U slučaju određivanja istražnoga zatvora udaljenje iz službe nastupa *ipso iure*.

Policijski službenik dužan je vratiti službenu značku, službenu iskaznicu, oružje i streljivo ako je privremeno udaljen iz službe, danom dostave rješenja o udaljenju (čl. 29. st. 2. al. 2. ZPPO-a).

Opće značajke suspenzije jesu legalitet, privremenost, represivnost, preventivnost i akcesornost³. Legalitet znači da službenik može biti udaljen iz službe samo u slučajevima propisanim zakonom; privremenost upućuje da udaljenje iz službe može trajati najduže do donošenja konačne odluke u postupku u svezi s kojim je doneseno rješenje o udaljenju; represivnost se iskazuje u zadiranju u profesionalni položaj, ugled i materijalno stanje službenika; preventivnost upozorava na zaštitni karakter ove mjere kojom se štiti interes službe, odnosno službenik se sprječava da čini nove povrede ili otežava prikupljanje dokaza⁴, a akcesornost je posljedica svrhe ovoga instituta, jer udaljenje iz službe uvijek prati neko stanje stvoreno protupravnim ponašanjem službenika koje se utvrđuje u posebnome disciplinskome ili kaznenome postupku⁵. Riječ je o posebnoj mjeri koja nije sankcija jer još nije utvrđena disciplinska odgovornost državnoga službenika.⁶

U petogodišnjemu razdoblju od 2017. do 2021. godine 384 policijska službenika bila su udaljena iz službe prije pokretanja odnosno za vrijeme vođenja disciplinskoga postupka: 2017. – 91, 2018. – 65, 2019. – 68, 2020. – 35, 2021. – 125.⁷

³ Dragan Bolanča, „Specifičnosti udaljenja s rada (suspenzije) pomoraca de lege lata i de lege ferenda“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, 30 (1993.) 2, str. 828.

⁴ „(...) ne radi se o raspravljanju o odgovornosti policijskog službenika za povredu službene dužnosti koja mu se stavlja na teret, odnosno o disciplinskoj odgovornosti tužitelja, već se radi o preventivnom aktu radi zaštite službe i neometanog vođenja disciplinskog postupka bez prejudiciranja njegove odgovornosti.“ (Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Usz-4572/21-2 od 22. 12. 2021.) „Udaljenje je institut privremene i preventivne naravi kojim se štite interesi i ugled policijske službe i omogućava njezin nesmetan rad. U tom se postupku ne utvrđuju elementi tužiteljeve odgovornosti, jer samo postojanje osnovane sumnje daje ovlaštenje za donošenje odluke o udaljenju.“ (Upravni sud u Splitu, UsI-1139/21-4 od 07. 04. 2021.)

⁵ Damir Juras, „Udaljenje iz službe policijskih službenika“, *Policijska i sigurnost*, 22 (2013.) 3, str. 397.

⁶ Anica Drmić, „Vrste povreda službene dužnosti i disciplinske sankcije“, *Hrvatska javna uprava*, 10 (2010.) 3, str. 792.

⁷ Izvor: Služba za odnose s javnošću MUP-a RH, dopis klasa: 008-01/22-01/63, urbroj: 511-01-11-22-4 od 15. travnja 2022.

1. Postupak udaljenja iz službe

Rješenje o udaljenju iz službe upravni je akt pa se prilikom njegova donošenja moraju primjenjivati načela i postupovna pravila propisana Zakonom o općem upravnom postupku (dalje: ZUP)⁸, a prvenstveno policijskomu službeniku mora biti omogućeno upoznati se s dokazima i da se na njih očituje, dok u obrazloženju rješenja mora biti navedeno na temelju kojih dokaza utvrđene su odlučne činjenice, iz kojih razloga nisu prihvaćene primjedbe i prigovori policijskoga službenika te zbog čega donositelj rješenja smatra da je osnovano primijeniti odredbu koja propisuje uvjete za obligatorno ili fakultativno udaljenje iz službe (čl. 30., 52. i 98. ZUP-a).

Službena osoba u postupku utvrđuje činjenično stanje svim sredstvima prikladnim za dokazivanje te u tu svrhu može pribaviti isprave, saslušati svjedoke, pribaviti nalaze i mišljenje vještaka i obaviti očevid (čl. 58. ZUP-a). ZUP naznačuje samo najvažnije vrste dokaznih sredstava, ona za koja bi se moglo tvrditi da su tipična te ponajčešće korištena, ali to ne znači da službena osoba koja postupak vodi nije ovlaštena uporabiti i kakva druga, moglo bi se reći, atipična dokazna sredstva – kada smatra da su podesna za utvrđivanje pravoga stanja stvari ili da odgovaraju pojedinomu slučaju⁹. U upravnome postupku, načelno, svi su dokazi (dokazna sredstva) izjednačeni i svaka se činjenica može dokazivati svim dokaznim sredstvima, s tim što dokazno sredstvo mora po formi i sadržaju biti podobno za utvrđivanje stanja stvari i mora odgovarati pojedinomu slučaju¹⁰. Sudska praksa ima jedinstven stav da su valjana dokazna sredstva i: pisani iskazi svjedoka sadržani u službenim bilješkama policijskih službenika i zapisnicima sačinjenima u policiji ili pred drugim tijelom¹¹ i transkripti (pisani sažetci nadzirane komunikacije), koje policija sastavlja za

⁸ „Zakon o općem upravnom postupku“, *Narodne novine*, broj: 47/09, 110/21.

⁹ Branko Babac, *Upravno pravo*, Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, Osijek, 2004., str. 885.

¹⁰ Pero Krijan, *Komentar Zakona o općem upravnom postupku*, Novi informator, Zagreb, 2006., str. 280.

¹¹ „10. Ustavni sud ističe da izvođenje dokaza u disciplinskom postupku čitanjem pisanih zabilješki o obavljenom obavijesnim razgovorima sa svjedocima (tijekom policijskih izvida) ne uzrokuje samo po sebi povredu prava na pravično suđenje, pod uvjetom da je, u konkretnom slučaju, policijskom službeniku protiv kojeg se postupak vodio bilo omogućeno upoznati se sa sadržajem službenih zabilješki i iznijeti svoje primjedbe.“ (Ustavni sud Republike Hrvatske, Odluka U-III-2114/2009 od 14. 02. 2013.)

operativne potrebe tijekom provedbe posebnih dokaznih radnji (čl. 337. st. 1. Zakona o kaznenom postupku¹²) te rezultati poligrafskoga testiranja.¹³

Privremena spriječnost za rad (bolovanje) nije zapreka za donošenje rješenja o udaljenju iz službe.¹⁴

2. Obvezatno udaljenje iz službe

Ministar ili nadležni rukovoditelj rješenjem će udaljiti iz službe policijskoga službenika protiv kojega je pokrenut kazneni postupak ili postupak zbog teže povrede službene dužnosti zbog djela s obilježjima korupcije ili protiv kojega je nakon provedenoga kriminalističkog istraživanja podnesena kaznena prijava nadležnomu državnom odvjetništvu zbog osnovane sumnje u počinjenje kaznenoga djela nasilja u obitelji (čl. 112. st. 1. ZP-a).

Kazneni postupak započinje: 1. pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage, 2. potvrđivanjem optužnice ako istraga nije provedena, 3. određivanjem rasprave na temelju privatne tužbe, 4. donošenjem presude o izdavanju kaznenoga naloga. Kada je propisano da pokretanje kaznenoga postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, te posljedice, ako zakonom nije drukčije određeno, nastupaju potvrđivanjem optužnice, a za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili zatvor do pet godina, od dana kada je donesena osuđujuća presuda (čl. 17. ZKP-a). Postupak zbog teže povrede službene dužnosti pokreće čelnik tijela ili nadležni rukovoditelj, danom predaje zahtjeva za pokretanje postupka nadležnomu disciplinskom sudu (čl. 104. st. 2. ZP-a).

¹² „Zakon o kaznenom postupku“, *Narodne novine*, broj: 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 152/14, 70/17, 126/19, 80/22.

¹³ „Prvostupanjski je sud odgovorio na sve tužbene navode tužiteljice, uključivo i one da su rezultati poligrafskog testiranja i službena zabilješka o obavljenom razgovoru i poligrafskom ispitivanju nezakoniti dokazi. Naime, pravilno je obrazložio prvostupanjski sud da se ne radi o nezakonitim dokazima jer Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/09), u skladu s kojim se provodi disciplinski postupak, nema ograničenja u smislu valjanosti dokaza te se činjenično stanje utvrđuje svim dokaznim sredstvima u skladu s odredbom čl. 58/1. Zakona o općem upravnom postupku.“ (Visoki upravni suda Republike Hrvatske, Usž-1114/19-2, 28. 03. 2019.)

¹⁴ „Bez obzira što se tužiteljica trenutno nalazi na bolovanju, osporeno rješenje je zakonito, jer se njime sprječava štetno djelovanje pojedinaca uz napomenu da je isto privremeno, a tuženo tijelo je pravilno ocijenilo da bi daljnje obavljanje službenih zadataka od strane tužiteljice štetilo interesima službe sve do okončanja disciplinskog postupka.“ (Upravni sud Republike Hrvatske, Us-9794/2000-5 od 26. 01. 2005. godine.)

U hrvatskome pravnom sustavu ne postoji definicija korupcije. Jedna od najčešće korištenih definicija zlouporaba je moći položaja i ovlasti za privatnu korist (poglavlje 1. 2. Strategije sprječavanja korupcije u razdoblju od 2021. do 2030. godine¹⁵). Sudska praksa zauzela je stajalište da se koruptivnim radnjama policijskoga službenika smatra svaki oblik zlouporabe vlasti radi osobne ili skupne koristi, bez obzira na to je li riječ o njegovu materijalnom ili nematerijalnom interesu.¹⁶ Udaljenje iz službe zbog koruptivnih aktivnosti nužno je jer bi koruptivne veze trebalo odmah presjeći, a rizik obnovljene nezakonite aktivnosti treba smanjiti¹⁷.

Iako je u upravnoj i sudskoj praksi kao nesporno bilo prihvaćeno da policijski službenik nasiljem u obitelji čini težu povredu službene dužnosti „nedolično ponašanje u službi ili izvan službe kada teško šteti ugledu policije“, zakonodavac je nedvosmislen i odlučan negativan stav prema nasilju u obitelji iskazao propisivanjem dodatne teže povrede službene dužnosti „nasilje u obitelji“, a propisao je i oblatorno udaljenje iz službe policijskoga službenika koji bude procesuiran radi kaznenoga djela nasilja u obitelji, izjednačivši takvo nasilje s korupcijom po posljedici udaljenja iz službe¹⁸.

¹⁵ „Strategija sprječavanja korupcije u razdoblju od 2021. do 2030. godine“, *Narodne novine*, broj: 120/2021.

¹⁶ „Pravilno navodi tuženik, iako Zakon o policiji ne sadrži zakonsko određenje korupcije, da zlouporaba položaja i ovlasti koju počinu državni službenik predstavlja koruptivno djelo. Naime, službeni položaj policijskog službenika je iskorišten kada taj službenik ovlasti, koje ima kao policijski službenik, koristi djelujući protivno interesima policijske službe i javnom interesu, radi ostvarivanja nekog svog ili tuđeg interesa. Pritom valja ukazati kako je Hrvatski sabor, na temelju članka 80. Ustava Republike Hrvatske, na sjednici 19. lipnja 2008., donio Strategiju suzbijanja korupcije u čijem uvodu (članak 1.) se navodi kako je korupcija štetna društvena pojava koja narušava temeljne društvene vrijednosti. Ona je povijesni, psihološki, sociološki, gospodarski, politički i pravni fenomen. U najširem smislu, to je svaka zlouporaba javnih ovlasti radi ostvarenja privatnih probitaka. U užem smislu, korupcija se može definirati kao čin nedopuštene razmjene između javnog dužnosnika i druge osobe u cilju ostvarivanja vlastitih probitaka. To je svaki čin kojim se, suprotno javnom interesu, nedvojbeno krše moral i pravne norme te povređuju temelji vladavine prava. Stoga se nije mogao uvažiti tužbeni prigovor da se u konkretnom slučaju ne radi o povredi s elementima korupcije, već pravilno prvostupanjsko tijelo i tuženik obrazlažu da se u najširem smislu pod korupcijom smatra svaki oblik zlouporabe vlasti radi osobne ili skupne koristi, bez obzira radi se o materijalnom ili nematerijalnom interesu, a radi čega službena osoba zanemaruje opći interes koji je dužna štiti s obzirom na poslove koji su joj povjereni.“ (Upravni sud u Zagrebu, UsI-1883/17-9 od 15. 11. 2019.) „Naime, sud kao pravilan prihvaća stav tuženika da se korupcijom smatra svaki oblik zlouporabe vlasti radi osobne ili skupne koristi, bez obzira radi li se o materijalnom ili nematerijalnom interesu, a radi čega službena osoba zanemaruje opći interes koji je dužna štiti, obzirom na poslove koji su joj povjereni“ (Upravni sud u Zagrebu, UsI-156/20-16 od 31. 08. 2021.)

¹⁷ Francisco Cardona, „Obveze i stega državnih službenika“, 2003., str. 9; <<https://www.sigmaxweb.org/publications/43779883.pdf>> (29. kolovoza 2022.)

¹⁸ Damir Juras – Roberta Mijalić Krešić, „Sankcioniranje policijskih službenika zbog nasilja u obitelji“, *Hrvatska pravna revija*, 20 (2020.), str. 18.

Zakonodavac je propustio normirati obligatorno udaljenje iz službe policijskoga službenika kojemu je u prvostupanjskom disciplinskom postupku izrečena kazna prestanka državne službe, dok je propisao da će zamjenik državnoga odvjetnika biti privremeno udaljen od dužnosti ako vijeće u stegovnome postupku izrekne stegovnu kaznu razrješenje, a zamjenik kojemu je izrečena kazna podnese žalbu na tu odluku (čl. 97. st. 1. al. 3. Zakona o državnoodvjetničkom vijeću¹⁹).

3. Fakultativno udaljenje iz službe

Policijski službenik može se udaljiti iz službe i ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak ili postupak zbog teže povrede službene dužnosti, a povreda je takve prirode da bi ostanak u službi, dok traje postupak, mogao štetiti interesima službe²⁰. Ministar ili nadležni rukovoditelj može udaljiti iz službe policijskoga službenika i prije nego što je protiv njega pokrenut disciplinski postupak, u kojemu slučaju u roku od osam dana od dana udaljenja mora se pokrenuti disciplinski postupak (čl. 112. st. 2.-3. ZP-a). Navedeni rok za pokretanje disciplinskoga postupka instruktivne je prirode pa njegovo prekraćenje ne utječe na pravnu opstojnost rješenja o udaljenju iz službe. Propisivanje mogućnosti udaljenja policijskoga službenika iz službe i prije pokretanja disciplinskoga postupka opravdano je s obzirom na prava i obveze policijskoga službenika, a zaštita službenika osigurana je propisivanjem kratkih rokova za pokretanje postupka i odlučivanje o žalbi na rješenje o udaljenju iz službe.

Priroda povrede službene dužnosti ne dokazuje se, nego se ocjenjuje prema obilježjima teže povrede službene dužnosti koja je službeniku stavljena na teret²¹. Donositelj rješenja ne mora dokazati da bi ostanak u službi štetio

¹⁹ „Zakon o državnoodvjetničkom vijeću“ (dalje: ZDOV), *Narodne novine*, broj: 67/18, 126/19, 80/22.

²⁰ „Naime, pravilno je prvostupanjski sud zaključio da osporenim rješenjem tuženika nije povrijeđen zakon na njegovu štetu, obzirom da je presudom Županijskog suda u Splitu (...) proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama u sastavu zločinačkog udruženja iz članka Kaznenog zakona pobliže navedenih u toj presudi (...) te bi njegov ostanak u službi znatno naštetio interesima službe, budući da je sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela jedna od temeljnih ovlasti, odnosno poslova policijskih službenika, radi čega je njegov ostanak u službi nespojiv s obavljanjem policijske službe.“ (Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Usz-2682/20-2 od 25. 11. 2020.)

²¹ „Naime, iz stanja u spisu predmeta, proizlazi da je pravilna ocjena prvostupanjskog suda da težina opisane povrede, za koju se tužitelj tereti u disciplinskom postupku, je takve prirode da postoje uvjeti iz navedenog članka Zakona o policiji jer sama činjenica osnovane sumnje u počinjenje teže

interesima službe, nego je dovoljno da učini vjerojatnim kako bi ostanak u službi policijskoga službenika mogao štetiti interesima službe.²²

Za razliku od ZP-a, kao kumulativni uvjet za fakultativno udaljenje iz službe, čl. 38. Saveznoga disciplinskog zakona Savezne Republike Njemačke²³, propisana je vjerojatnost da će u disciplinskome postupku biti izrečena kazna prestanka državne službe.

4. Presumirano (automatsko) udaljenje iz službe

Smatra se da je udaljen iz službe službenik protiv kojega je pokrenut istražni postupak i određen pritvor, o čemu se donosi rješenje (čl. 112. st. 3. Zakona o državnim službenicima²⁴). Dok se nalazi u istražnome zatvoru zaposleni nije u objektivnoj mogućnosti obavljati svoje poslove, pa zbog toga sama činjenica određivanja istražnoga zatvora automatski dovodi do njegova udaljenja s rada u državnome tijelu²⁵. Iza riječi „pritvor“ u ovoj odredbi, radi usklađivanja s terminologijom važećeg ZKP-a (koji je donesen nakon ZDS-a), treba dodati „ili istražni zatvor“ jer se pod pojmom „istražni zatvor“ smatra privremeno lišenje slobode tijekom istrage, o čemu odlučuje sud (čl. 123-128, ZKP-a),

---

povrede službene dužnosti koja je takvog karaktera radi koje bi daljnji ostanak u službi štetio interesu službe dostatan je razlog za donošenje rješenja o udaljenju iz službe.“ (Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Usz-2356/20-2 od 28. 10. 2020.)

²² „Razvidno je da je Upravni sud u Zagrebu zaključio da su postupci podnositelja, koji se sastoje u odbijanju dolaska na radno mjesto na koje je rješenjem raspoređen te odbijanju postupanja po izravnoj uputi nadređenog policijskog službenika, takve naravi da bi njegov ostanak u službi mogao štetiti interesima službe i njihovoj organizaciji rada dok postupak o disciplinskoj odgovornosti podnositelja traje (...) Ustavni sud primjećuje da su sudovi i nadležna upravna tijela za svoja činjenična utvrđenja i ocjenu dokaza dali dostatne i relevantne razloge, a koje su temeljili na prethodno pribavljenim dokazima i činjenicama odlučnim za ocjenu postupanja podnositelja prema interesima službe u kojoj je zaposlen (...).“ (Ustavni sud Republike Hrvatske, U-III-5157/2019 od 08. 04. 2021.); „Iz osporenog rješenja proizlazi da je istim odbijena žalba uz obrazloženje da iz same zakonske formulacije „može štetiti“ jasno proizlazi da se kod privremenog udaljenja iz službe ne traži dokazivanje činjenice da bi nečiji daljnji rad štetio interesima službe, već da se ta mogućnost učini vjerojatnom.“ (Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Usz-2441/19-2 od 16. 01. 2020.); „Pritom je dostatno da postoji mogućnost da bi moglo doći do štete po interese službe, zbog čega je sud prihvatio pravilnim i utemeljenim primijenjeno ovlaštenje o udaljenju tužitelja iz službe.“ (Upravni sud u Osijeku, UsI-1047/2020-7 od 29. 03. 2021.)

²³ Savezni disciplinski zakon Savezne Republike Njemačke (Bundesdisziplinalgengesetz), I.S. 1510/2001 – I.S. 1328/2020.

²⁴ „Zakon o državnim službenicima“, *Narodne novine*, broj: 92/05, 140/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12, 37/13, 38/13, 01/15, 138/15, 61/17, 70/19, 98/19.

²⁵ Sekula Novaković, „Disciplinska odgovornost zaposlenih u državnim organima“, *Pravni život*, 52 (2003.) 3-4, str. 150.

a taj se institut u prijašnjemu Zakonu o kaznenom postupku, *Narodne novine* 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02, 115/06, u odredbama čl. 101-105, nazivao „pritvor“.²⁶

5. Trajanje udaljenja iz službe

U slučajevima obligatornoga i fakultativnoga udaljenja iz službe treba odrediti dan početka udaljenja, dok se u slučaju presumiranoga udaljenja iz službe taj dan utvrđuje. Budući da žalba protiv rješenja o udaljenju ne odgađa izvršenje rješenja (čl. 113. st. 2. ZP-a), pa izvršnost nastupa danom dostave prvostupanjskoga rješenja policijskomu službeniku (čl. 133. st. 2. ZUP-a), kao dan udaljenja iz službe ne može biti određen datum koji je raniji od dana nastupa izvršnosti rješenja, pa nadležno tijelo datum udaljenja može odrediti formulacijom kojom se na određiv način definira dan udaljenja iz službe vezivanjem za dan izvršnosti rješenja ili određivanjem datuma koji neće biti raniji od dana izvršnosti rješenja. U slučaju presumiranoga udaljenja iz službe početak udaljenja utvrđuje se s danom kojim je otpočeo istražni zatvor, neovisno o tome što će rješenje u pravilu biti dostavljeno nakon toga dana.

Udaljenje iz službe traje do okončanja kaznenoga postupka ili postupka zbog teže povrede službene dužnosti (čl. 112. st. 4. ZP-a).

Za razliku od ZP-a, usporednim propisima određeno je da se suspenzija ne izriče do okončanja stegovnoga postupka, nego se periodično odlučuje o njezinu produženju te su određeni kraći rokovi za okončanje stegovnoga postupka protiv suspendiranoga zaposlenika, pa tako odluku o privremenome udaljenju od dužnosti za suca donosi predsjednik suda ili stegovno vijeće na rok od tri mjeseca, a po proteku toga roka može ga stegovno vijeće iz opravdanih razloga na jednak način produljiti za daljnja tri mjeseca, dok privremeno udaljenje može trajati do pravomoćnoga okončanja stegovnog postupka, koji u tome slučaju Vijeće mora provesti u roku od dvije godine, a, samo iznimno, zbog opravdanih razloga i u duljem roku odnosno najdulje do pravomoćnoga okončanja kaznenog postupka (čl. 73. st. 4. i čl. 75. st. 1.-2. Zakona o

²⁶ Damir Juras, „Disciplinska odgovornost policijskih službenika Republike Hrvatske s osvrtom na praksu Europskog suda za ljudska prava u predmetima protiv Republike Hrvatske“, *Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu*, 24 (2017.) 2, str. 350.

državnom sudbenom vijeću²⁷); za zamjenika državnoga odvjetnika odluku o obligatornome udaljenju od dužnosti donosi glavni državni odvjetnik, a odluku o fakultativnome udaljenju od dužnosti donosi stegovno tijelo – Državno-odvjetničko vijeće, privremeno udaljenje od obavljanja dužnosti određuje se na rok od tri mjeseca, a nakon isteka toga roka može ga Vijeće iz opravdanih razloga na jednak način produljiti za daljnja tri mjeseca, dok privremeno udaljenje može trajati do pravomoćnoga okončanja stegovnoga postupka, koji u tome slučaju Vijeće mora provesti u roku od godinu dana (čl. 97. i čl. 98. st. 1. ZDOV-a).

6. Pravni lijekovi

Protiv rješenja o udaljenju iz službe policijski službenik može uložiti žalbu prvostupanjskomu disciplinskom sudu u roku od 15 dana od primitka rješenja. Disciplinski sud dužan je odlučiti o žalbi u roku od 15 dana od primitka žalbe. Odluka disciplinskoga suda o žalbi izvršna je i protiv nje može se pokrenuti upravni spor (čl. 113. st. 1. i 3-4, ZP-a). Rok za rješavanje žalbe instruktivan je pa njegovim protekom ne prestaje važenje osporenoga rješenja, a policijski službenik koji je udaljen iz službe može u tome slučaju pokrenuti upravni spor radi šutnje uprave (čl. 22. i 24. Zakona o upravnim sporovima²⁸).

Upravni spor u postupku udaljenja iz službe može, osim policijskoga službenika, pokrenuti i donositelj rješenja o udaljenju iz službe ako je disciplinski sud poništio navedeno rješenje.²⁹ Odlučivanje o fakultativnoj suspenziji podliježe slobodnoj (diskrecionoj) ocjeni, kao obliku slabije vezanosti javnopravnoga tijela pravnom normom, u okviru zakonom dane ovlasti i u skladu sa svrhom radi koje je ovlast dana (čl. 5. ZUP-a), dok je upravnosudski nadzor zakonitosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene ograničen na zakonitost takve odluke, granice ovlasti i svrhu radi koje je ovlast dana (čl. 4. st. 2. ZUS-a).

²⁷ „Zakon o državnom sudbenom vijeću“, *Narodne novine*, broj: 116/10, 57/11, 130/11, 13/13, 28/13, 82/15, 67/18, 126/19, 80/22.

²⁸ „Zakon o upravnim sporovima“ (dalje: ZUS), *Narodne novine*, broj: 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, 110/21.

²⁹ „Tužbu može, prema praksi Upravnog suda, podnijeti i čelnik tijela koji je u prvom stupnju odlučio o suspenziji, a rješenje kojeg je u povodu žalbe suspendiranoga državnog službenika ukinuo službenički sud.“ (Upravni sud Republike Hrvatske, Us-1326/2005-4 od 31. 3. 2005.)

Ako prvostupanjski upravni spor meritornom odlukom poništi rješenje o udaljenju iz službe, aktivnu legitimaciju za podnošenje žalbe ima disciplinski sud, kao tuženo tijelo, ali ne i donositelj rješenja o udaljenju iz službe.

Policijski službenik, koji je udaljen iz službe, može protiv presude Visokoga upravnog suda Republike Hrvatske pokrenuti spor pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske (čl. 64. Ustavnoga zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske³⁰), a potom i pred Europskim sudom za ljudska prava (čl. 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda³¹). Protiv pravomoćnih sudskih odluka upravnoga suda ili Visokoga upravnog suda stranka u postupku može inicirati zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude odnosno državnomu odvjetništvu predložiti njegovo podnošenje Vrhovnomu sudu Republike Hrvatske (čl. 78. st. 1. ZUS-a).

7. Naknada plaće

Za vrijeme udaljenja iz službe policijskomu službeniku pripada naknada plaće u iznosu od 60 %, a ako uzdržava obitelj 80 % posljednje plaće koja mu je isplaćena za puni mjesec proveden na radu. Puna plaća pripada policijskomu službeniku od dana vraćanja na posao (čl. 114. st. 1. ZP-a). Budući da je obveza uzdržavanja punoljetnoga djeteta koje se redovito školuje ili koje pohađa studiju propisana kao zakonska obveza roditelja, a najdulje do 26. godine života djeteta (čl. 290. Obiteljskog zakona³²), policijski službenik koji ima dijete koje se redovito školuje ili pohađa studij, neovisno o tome je li u službenoj evidenciji MUP-a ili Porezne uprave evidentirano da uzdržava člana obitelji, ima pravo na naknadu plaće u iznosu od 80 % od posljednje plaće.³³

Policijskomu službeniku vraća se obustavljeni dio plaće od prvoga dana udaljenja u sljedećim slučajevima: 1. ako disciplinski sud uvaži njegovu žalbu protiv rješenja o udaljenju iz službe i vrati ga u službu, 2. ako je pravomoćnim

³⁰ „Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske“, *Narodne novine*, broj: 49/02; „Ustavna tužba je ustavnopravno sredstvo zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda koja mogu biti povrijeđena pojedinačnim aktima tijela državne ili javne vlasti. Država nije ovlaštena podnositi ustavnu tužbu protiv odluka svojih vlastitih tijela, niti je po naravi stvari moguće da njoj budu povrijeđena ljudska prava i temeljne slobode.“ (Ustavni sud Republike Hrvatske, U-III-2154/2007 od 05. 11. 2009.)

³¹ „Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda“, *Narodne novine – Međunarodni ugovori*, broj: 8/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10.

³² „Obiteljski zakon“, *Narodne novine*, broj: 103/15, 98/19, 47/20.

³³ „Kako je tužitelj u privitku tužbe dostavio Potvrdu o statusu redovitog studenta za svojega sina (...) izdanu od Libertas sveučilišta dana 16. travnja 2021., iz koje je vidljivo da je tužitelj sin (...)

rješenjem obustavljen kazneni, odnosno disciplinski postupak, osim u slučaju pisanoga otkaza koji podnese policijski službenik, 3. ako je pravomoćnom presudom u kaznenome, odnosno disciplinskome postupku oslobođen od odgovornosti (čl. 114. st. 2. ZP-a).

Za razliku od rješenja u ZP-u, ako je izrečena stegovna mjera novčane kazne ili ukora, zamjenik državnoga odvjetnika ima pravo na isplatu razlike neisplaćene plaće za vrijeme trajanja posljedica odluke o udaljenju od obavljanja dužnosti (čl. 98. st. 4. ZDOV-a).

8. Troškovi pravnoga zastupanja policijskoga službenika

Policijski službenik u postupku udaljenja iz službe ima pravo u postupku angažirati profesionalnoga punomoćnika (odvjetnika), čije radnje u postupku imaju pravni učinak kao da ih je poduzela sama stranka (čl. 32. i 36. ZUP-a).

Ako stranka (policijski službenik) uspije u upravnome postupku udaljenja iz službe, troškove pravnoga zastupanja policijskoga službenika treba snositi javnopravno tijelo (donositelj rješenja) koje je pokrenulo upravni postupak (čl. 161. st. 5. ZUP-a).³⁴

---

upisao 3. i 4. semestar akademske godine 2021/2022 navedenog sveučilišta, to se ne mogu otkloniti prigovori tužitelja da ima uzdržavanje članove obitelji u smislu gore citiranih odredbi čl. 290. Obiteljskog zakona, a o čemu u konačnici ovisi hoće li mu pripadati 80% ili 60% posljednje plaće koja mu je isplaćena za puni mjesec proveden na radu.“ (Upravni sud u Splitu, 14 UsI-770/22-8 od 20. 06. 2022.)

³⁴ „12. Prema ocjeni ovog suda Upravni sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je poništio pobijano rješenje drugostupanskog upravnog tijela. Shvaćanje podnositelja zahtjeva da u konkretnom slučaju ne postoji mogućnost naknade troškova nastalih zastupanjem po opunomoćeniku odvjetniku suprotno je izričitoj odredbi čl. 161. st. 5. ZUP-a prema kojoj, u situaciji kada je postupak koji je pokrenut po službenoj dužnosti okončan povoljno za stranku troškove postupka snosi javnopravno tijelo koje je postupak pokrenulo. Iz prakse Europskog suda razvidno je da se ljudska prava moraju jamčiti na djelotvoran i praktičan način, što je osobito važno s obzirom na mjesto prava pristupa pravosuđu u demokratskom društvu (presuda u predmetu *Airey protiv Irske* od 09. 10. 1979., zahtjev br. 6289/73, § 24). Za pojam pravičnog postupka, kako u građanskom tako i u kaznenom postupku, ključno je da stranke mogu učinkovito i djelotvorno raspravljati i da su u odnosu na protivnu stranu u stanju na jednak način braniti svoja prava i interese (presuda u predmetu *De Haes i Gijssels protiv Belgije* od 24. 02. 1997., zahtjev br. 19983/92, § 53). Ovaj sud ocjenjuje da je navedeno shvaćanje primjenjivo i u predmetnom upravnom postupku. S obzirom na to da je citiranim odredbama ZUP-a predviđena mogućnost angažiranja opunomoćenika odvjetnika za zastupanje u postupku i da, u situaciji kada je postupak koji je pokrenut po službenoj dužnosti okončan povoljno za stranku troškove postupka snosi javnopravno tijelo koje je postupak pokrenulo (kao što je to ovdje slučaj) te uzimajući u obzir složenost samog postupka (postupak utvrđivanja carinskog duga) odnosno sposobnost tužitelja da se sam zastupa (pravna osoba), svako tumačenje odredbi o

9. Udaljenje iz službe sindikalnoga povjerenika

Sindikalni imunitet pravna je zapreka za pokretanje disciplinskoga postupka odnosno protiv policijskoga službenika, koji ima status sindikalnoga povjerenika, o čemu je izvješten poslodavac, ne može se pokrenuti disciplinski postupak bez suglasnosti sindikata, koju suglasnost može nadomjestiti presuda upravnoga suda (čl. 96. a ZDS-a). Sindikati u MUP-u obavijestili su poslodavca o imenovanju 1180 sindikalnih povjerenika, od čega njih 617 ima status zaštićenih sindikalnih povjerenika³⁵. MUP nije trebao priznati status zaštićenih sindikalnih povjerenika za više od 59 sindikalnih povjerenika jer je čl. 188. Zakona o radu³⁶ propisano da se broj sindikalnih povjerenika, koji imaju sindikalni imunitet, određuje odgovarajućom primjenom odredbi o broju članova radničkoga vijeća u odnosu na broj sindikalno organiziranih radnika kod poslodavca, a kako je u MUP-u zaposleno (na dan 25. srpnja 2022.) 25358 osoba, od čega sa statusom policijskih službenika 20271 osoba³⁷, primjenom čl. 142. ZR-a, koji određuje da kod poslodavca koji zapošljava od 750 do 1000 radnika ima 9 članova radničkoga vijeća te za svakih sljedećih započelih tisuću radnika još po 2 člana, u MUP-u ne može biti više od 59 zaštićenih sindikalnih povjerenika. Ovo je posebno važno jer sindikati redovito zloupotrebljavaju institut sindikalnoga imuniteta odnosno neosnovano odbijaju dati suglasnost za pokretanje disciplinskoga postupka: u razdoblju od 1. 1. 2017. do 31. 12. 2021. MUP je podnio 51 tužbu radi ishoda nadomjesne suglasnosti radi pokretanja disciplinskoga postupka protiv sindikalnih povjerenika, a od 47 pravomoćno okončanih sporova, u 43 predmeta tužba je usvojena, 3 tužbe odbačene su, 1 je tužba povučena, dok u nijednome sporu tužba nije odbijena³⁸.

ZP-om ili drugim propisom nije određeno da je za udaljenje iz službe policijskoga službenika, koji ima status sindikalnoga povjerenika, a udaljenje iz

---

troškovima postupka koje ne bi imalo za svrhu omogućavanje ravnopravne pozicije stranke koja nema pravna znanja potrebna za poduzimanje određenih radnji i zastupanje svojih interesa u tom postupku (pokrenutom po službenoj dužnosti, a okončanom povoljno za stranku) bilo bi suprotno navedenoj praksi.“ (Vrhovni sud Republike Hrvatske, presuda U-zpz 44/2016-8, 14. 09. 2021.)

³⁵ Izvor: Služba za odnose s javnošću MUP-a RH, dopis klasa: 008-01/22-01/106, urbroj: 511-01-11-22-4 od 11. kolovoza 2022.

³⁶ „Zakon o radu“ (dalje: ZR), *Narodne novine*, broj: 93/14, 121/17, 98/19.

³⁷ Izvor: Služba za odnose s javnošću MUP-a RH, dopis klasa: 008-01/22-01/106, urbroj: 511-01-11-22-4 od 11. kolovoza 2022.

³⁸ Isto.

službe povezano je s disciplinskim postupkom, potrebno prethodno ishoditi suglasnost sindikata, no Ustavni sud Republike Hrvatske odlučio je da je navedena suglasnost uvjet za zakonito udaljenje u takvu slučaju,³⁹ čime se onemogućavaju uredno funkcioniranje i zaštita interesa službe te pravovremena primjena zakonskih odredbi o udaljenju iz službe. Ustavni sud Republike Hrvatske u citiranoj odluci pogrešno zaključuje da je za udaljenje iz službe policijskoga službenika potrebno ishoditi suglasnost sindikata odnosno da postoji zakonska odredba u ZDS-i i ZR-a koja propisuje da sindikalni povjerenik ne može biti udaljen iz službe bez suglasnosti sindikata odnosno da je odredba Kolektivnoga ugovora za državne službenike i namještenike relevantna za udaljenje iz službe u vezi s vođenjem disciplinskoga postupka. Članak 96. a. stavak 3. ZDS-a propisuje da se protiv sindikalnoga povjerenika ne može bez suglasnosti Sindikata pokrenuti postupak zbog povrede službene dužnosti, a ZR sadrži samo odredbu o suglasnosti sindikata kod davanja otkaza odnosno mogućnost da se uskraćena suglasnost sindikata za davanje otkaza sindikalnomu povjereniku nadomjesti sudskom odlukom (čl. 188. ZR-a). Ustavni sud Republike Hrvatske dodatno je naveo da su zakonske odredbe suglasne i s člankom 95. Kolektivnoga ugovora za državne službenike i namještenike iz 2013. godine koji je bio na snazi u vrijeme odlučivanja o udaljenju iz

³⁹ „5. Sindikati koji imaju članove zaposlene kod određenog poslodavca, mogu imenovati ili izabrati jednog ili više sindikalnih povjerenika koji će ih zastupati kod toga poslodavca. Njima Zakon o radu (‘Narodne novine’ broj 93/14., 127/17. i 98/19.) jamči specifičnu zaštitu u slučaju otkaza ili donošenja drugih odluka (npr. i odluka o udaljenju iz službe) kojima bi se sindikalnog povjerenika stavilo u nepovoljniji položaj. (...) U tom smislu, Kolektivnim ugovorom za državne službenike i namještenike (‘Narodne novine’ broj 104/13.) člankom 95. stavkom 1. propisano je da bez suglasnosti sindikata sindikalni povjerenik ne može biti udaljen iz službe zbog pokretanja kaznenog postupka. Isto propisuje i članak 96.a stavak 3. Zakona o državnim službenicima. Dakle, iako udaljenje iz službe predstavlja zaštitno sredstvo u interesu službe, u okviru te mjere ipak položaj posebne zaštite imaju sindikalni povjerenici. Člankom 104. stavkom 2. Zakona o policiji (‘Narodne novine’ broj 34/11., 130/12., 89/14. i 133/15.) propisano je da se disciplinski postupak zbog teže povrede službene dužnosti smatra pokrenutim danom predaje zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka nadležnom disciplinskom sudu. Prema članku 112. stavku 2. istog zakona, policijski službenik može se udaljiti iz službe i ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak ili postupak zbog teže povrede službene dužnosti, a povreda je takve prirode da bi ostanak u službi mogao štetiti interesima službe. Prema stavku 3. istog članka ministar ili nadležni rukovoditelj može udaljiti iz službe policijskog službenika i prije nego što je protiv njega pokrenut disciplinski postupak, pod uvjetom iz stavka 2., u kojem slučaju se u roku od osam dana od dana udaljenja mora pokrenuti disciplinski postupak. 5.1. Analizom citiranih odredbi, za zaključiti je da se protiv sindikalnog povjerenika ne može bez suglasnosti sindikata pokrenuti disciplinski postupak niti se bez te suglasnosti može udaljiti sindikalnog povjerenika iz službe zbog pokretanja disciplinskog postupka. Suglasnost sindikata može zamijeniti sudska odluka, ali bi ju sud u tom slučaju morao donijeti unutar osam dana od dana udaljenja iz službe jer u tom roku mora biti pokrenut disciplinski postupak.“ (Ustavni sud Republike Hrvatske, U-III-564/2019 od 22. 12. 2020.)

službe konkretnoga sindikalnog povjerenika, zanemarujući da citirana odredba Kolektivnoga ugovora nije primjenjiva u postupku udaljenja iz službe radi pokretanja disciplinskoga postupka jer je ona propisivala da treba ishoditi suglasnost sindikata za udaljenje iz službe sindikalnoga povjerenika zbog pokretanja kaznenoga postupka (identičnu odredbu u čl. 87. st. 1. sadrži važeći Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike⁴⁰). Dodatno treba istaknuti da je zakonodavac propisao pravno sredstvo (tužbu) za nadomještanje sindikalne suglasnosti za pokretanje disciplinskoga postupka (čl. 96. a ZDS-a), a takvo pravno sredstvo nije propisao u slučaju da sindikat uskrati suglasnost za udaljenje iz službe jer takvu suglasnost niti treba tražiti od sindikata pa je sindikat ne može niti uskratiti. Upravna stvar udaljenja iz službe zasebna je od povezane upravne stvari odlučivanja o stegovnoj (disciplinskoj) odgovornosti službenika, pa se navedene dvije vrste upravnih stvari rješavaju u zasebnim upravnim postupcima, primjenom različitih materijalno-pravnih pretpostavki⁴¹ odnosno disciplinski postupak, za čiju je provedbu nadležan disciplinski sud, zaseban je postupak u odnosu na postupak udaljenja iz službe⁴². U postupku udaljenja iz službe u prvome je stupnju nadležan ministar ili nadležni rukovoditelj, a institut udaljenja iz službe ima posebnu svrhu koja se može ostvariti samo bezuvjetnom žurnom primjenom⁴³, dok pokretanje disciplinskoga postupka, pa čak i po proteku instruktivnoga roka, nije okolnost koja bi utjecala na zakonitost rješenja o udaljenju iz službe. Citirana Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske dovodi do apsurdne situacije da nadležni rukovoditelj u policiji, kada postoji osnovana sumnja da je policijski službenik počinio tešku povredu službene dužnosti i potrebno ga je udaljiti iz službe radi zaštite interesa službe, neće moći udaljiti iz službe takva službenika ako ima status sindikalnoga povjerenika i ako sindikat uskrati suglasnost za udaljenje iz službe, nego će takav službenik i dalje raditi, imati službenu iskaznicu

⁴⁰ „Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike“, *Narodne novine*, broj: 56/22.

⁴¹ Alen Rajko, „Određivanje odnosno utvrđivanje dana početka suspenzije službenika“, <<https://www.iusinfo.hr/aktualno/u-sredistu/25916>>, 2016. (25. listopada 2022.)

⁴² „Što se tiče prigovora tužiteljice glede izuzeća predsjednice vijeća valja reći da je na isti pravilno odgovorilo tuženo tijelo, te je navelo da su postupak udaljenja iz službe i disciplinski postupak dva odvojena postupka, pa stoga sudjelovanje predsjednice vijeća u postupku udaljenja iz službe ne predstavlja razlog za izuzeće sukladno Zakonu o općem upravnom postupku.“ (Upravni sud Republike Hrvatske, Us-2222/2008-6 od 26. 11. 2008.)

⁴³ „U tom smislu pravilno ukazuje tuženik da je udaljenje iz službe institut koji omogućuje člniku tijela, odnosno nadležnom rukovoditelju da odgovarajuće reagira na akutnu situaciju, koja je u konkretnom slučaju nastala provođenjem istrage USKOK-a protiv tužitelja za djela navodno počinjena u službi.“ (Upravni sud u Zagrebu, UsI-204/21-9 od 22. 02. 2022.)

i značku te obavljati policijske poslove pa i imati pristup osobama, informacijama i dokumentaciji, čime može omesti vođenje disciplinskoga postupka i dodatno narušiti ugled i interese službe. Dakle, za udaljenje iz službe suglasnost sindikata nije potrebna niti se takva suglasnost može ishoditi putem suda, nego nadležni rukovoditelj samo treba utvrditi je li povreda službene dužnosti takva da bi daljnji ostanak u službi policijskoga službenika mogao naštetiti interesima službe.⁴⁴

Apsolutno je neprihvatljiva odredba čl. 87. st. 1. Kolektivnoga ugovora za državne službenike i namještenike da sindikalni povjerenik, bez suglasnosti sindikata, ne može biti udaljen iz službe radi pokretanja kaznenoga postupka. Ovo iz dva razloga: 1. odluku o pokretanju kaznenoga postupka donosi neovisni sud i to kada postoji osnovana sumnja da je policijski službenik počinio kazneno djelo koje se goni po službenoj dužnosti, čije sprječavanje i razotkrivanje (djela i počinitelja) spada u temeljne zadaće policije (čl. 3. ZPPO-a), pa je nedopustivo da u takvoj situaciji sindikat može opstruirati primjenu zakonskih odredbi o obveznome ili fakultativnome udaljenju iz službe koje vrijede za sve policijske službenike, 2. zakonodavac nije propisao mogućnost ishoda nadomjesne suglasnosti u takvu slučaju, pa ne postoji mogućnost da MUP pred sudom ospori odluku sindikata o odbijanju suglasnosti.

Zaključak

Po svojoj prirodi udaljenje iz službe nema karakter kazne, nego je samo provizorno i zaštitno sredstvo u interesu službe. Udaljenjem iz službe policijski službenik ne gubi svoje svojstvo, jedino ne obavlja svoje redovne zadaće. Činom udaljenja iz službe policijskoga službenika štite se interesi službe i probici disciplinskoga ili kaznenoga postupka odnosno sprječava se policijski službenik da ometa vođenje postupka ili dalje čini kažnjive radnje korištenjem položaja i ovlasti. Po isteku važenja rješenja o udaljenju iz službe policijski se službenik, ako nije kažnjen prestankom državne službe, vraća na radno mjesto na kojemu je bio u trenutku donošenja navedenog rješenja.

⁴⁴ „Suprotno žalbenim navodima tuženik smatra da se zaštita sindikalnom povjereniku pruža samo u slučaju pozivanja na odgovornost zbog obavljanja sindikalnih aktivnosti (...) Kraj nesporne činjenice da se tužitelju stavlja na teret svjesno unošenje neistinitih podataka u službene zabilješke, to je pravilno zaključeno da tužiteljevo udaljenje iz službe zahtjeva hitnost postupanja te da u takvim situacijama nije potrebno pribavljati suglasnost sindikata.“ (Visoki upravni suda Republike Hrvatske, Usz-1807/19-6 od 20. 02. 2020.)

Zakonom bi trebalo omogućiti prvostupanjskom disciplinskom sudu da nakon provedenoga dokaznog postupka i utvrđenih relevantnih činjenica odnosno prilikom donošenja prvostupanjske odluke odluči o stavljanju izvan snage rješenja o udaljenju iz službe ili udaljenju iz službe policijskoga službenika protiv kojega se vodi disciplinski postupak. Obvezatno udaljenje iz službe trebalo bi propisati za policijskoga službenika kojemu je prvostupanjskom odlukom disciplinskoga suda izrečena kazna prestanka državne službe. Zakonom je potrebno definirati pojam korupcije. Trebalo bi omogućiti disciplinskom sudu da povremeno, primjerice svaka tri mjeseca, preispituje je li i dalje postoje razlozi za opstojnost rješenja o udaljenju iz službe. Potrebno je zakonom izrijekom propisati da nije potrebna suglasnost sindikata za udaljenje iz službe sindikalnoga povjerenika, neovisno o tome je u vezi s disciplinskim ili kaznenim postupkom, a odredbu Kolektivnoga ugovora za državne službenike o potrebnoj suglasnosti sindikata kod udaljenja iz službe treba brisati.

REMOVAL FROM SERVICE OF POLICE OFFICERS UNDER THE LAW OF THE REPUBLIC OF CROATIA

Abstract

In addition to stating the position of legal doctrine and judicial practice as well as provisions of comparative regulations, the paper presents and analyses the institution of police officers' removal from service under the law of the Republic of Croatia. In the introductory part of the paper, a police officer concepts and removal from service are defined. Additionally, general features of suspension are stated. In the central part of the paper, the authors deal separately with the types of removal from service: mandatory, optional and automatic; a procedure of removal from service, its duration, legal remedies in the procedure of removal from service, salary compensation during the removal from service, the costs of legal representation of a suspended officer, and conditions for removing from service of a police officer who has the status of a union commissioner. The authors' conclusion is that here we deal with a legal institution wherewith the interests of the service are protected, and disciplinary or criminal proceedings prevented. The authors propose to enable the Disciplinary Court to decide on the validity of a decision on removal from service, or on adoption of a decision on removal from service during the disciplinary proceedings, to stipulate expressly by the law that consent of Trade Union is not required for removal from service of a union commissioner, regardless of whether this suspension is related to disciplinary or criminal proceedings, to delete the existing provision of Collective Agreement for civil servants and state employees on necessary consent of Trade Union when removing from office a union commissioner against whom criminal proceedings have been initiated.

Keywords: criminal proceedings; disciplinary proceedings; police officer; union representative; removal from office.